

Taristuministri määruse „Majandus- ja taristuministri 3. märtsi 2023. a määruse nr 13 „Korterelamute energiatõhususe toetuse tingimused“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 ning perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

Määruse eesmärk on õigusselguse tagamine toetuse saajale ostude tegemisel.

Määrus on koostatud taristuministri määrusena, kuna peaministri 12.08.2024. a korralduse nr 88 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ punkti 11 kohaselt kuulub elamumajandus taristuministri vastutusvaldkonda.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna nõunik Marit Rüüsak (e-post marit.ruusak@kliimaministeerium.ee) ja Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse peajurist Ingrid Ajangu (e-post ingrid.ajangu@eis.ee). Eelnõu õigusekspertiisi tegi Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Rene Lauk (e-post: rene.lauk@kliimaministeerium.ee). Keeletoimetuse tegi Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Aili Sandre (e-post aili.sandre@justdigi.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse muutmise eelnõu koosneb ühest punktist.

Punktiga 1 täpsustatakse toetuse saaja ostumenetluse tingimuste rakendumise aega.

Määruse 2025. aasta juulis tehtud muudatusega täpsustati ostumenetluse korda ja selles seatavaid tingimusi. Need muudatused on vajalikud ka 2025. a suvel avaldatavate ostumenetluste rakendamiseks. Viimase määruse muutmise käigus tähele panemata tehnilise vea tõttu täpsustatakse, et määruse lisa kohaldatakse tagasiulatuvalt, alates muudetava redaktsiooni jõustumisest 14.07.2025.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43) ja määrusega (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.06.2021, lk 60–93).

4. Määruse mõju

Otsene mõju elu- ja looduskeskkonnale, regionaalarengule ning laiemalt majandusele tuleneb toetuse kaudu, mitte eelnõust, mille mõju on pigem kaudne. Muudatus aitab kaasa toetuse andmise eesmärkide saavutamisele.

Määruse rakendamisega ei kaasne olulist mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, sotsiaalvaldkonnale, riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele ega muud otsest või kaudset olulist mõju.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid ega eeldata sellest tulu, samuti ei nõua see lisatööd kohaliku omavalitsuse üksustelt ega riigilt.

Meedet rakendatakse ÜSMi artikli 95 kuludest sõltumatu rahastamise põhimõttel ja ühendmääruse § 47 lõike 1 alusel. Nimetatud rahastamisskeem puudutab toetuse maksmist liikmesriigile, toetuse saaja vaates rahastamisskeem ja toetuse maksmise viis ei muutu.

Meetme rahastamiseks on ette nähtud ühtekuuluvuspoliitika fondide vahenditest perioodiks 2021–2027 ELi toetust 330,9 mln eurot. Euroopa Liidu toetuse osakaal on 40% ja toetusele lisandub toetuse saaja omafinantseering.

2025. aastaks kavandatud Euroopa Liidu toetuse eelarve on kuni 30 mln eurot, millele lisandub riiklik kaasfinantseering 0 eurot ning toetuse saaja omafinantseering.

Riigi eelarvestrateegias 2025–2028 (edaspidi RES) määratud meetme „Korterelamute energiatõhusaks rekonstrueerimine“ rahastamiseks on ette nähtud 50 mln eurot.

Kliimaministeerium teeb RESi lisas 5 nimetatud meetmete jaotuse muutmise ettepaneku – 2027. aastaks kavandatud vahendite kasutuselevõtt 2026. aastal Kliimaministeeriumi väljamaksmata vahendite arvelt – Rahandusministeeriumile RESi 2026-2029 protsessi käigus.

Sekkumisele „Korterelamute etapipõhise rekonstrueerimise toetamine madala kinnisvara väärtusega piirkondades“ kavandame ELi toetust mahus *ca* 10 mln eurot. Kohane toetuse andmise tingimuste määrus on koostamisel.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvigruppide kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi vahendusel kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Eesti Korterühistute Liidule ja Eesti Korterelamute Rekonstrueerimise Tehniliste Konsultantide Liidule.

Eelnõu muudatus ei sea uusi tingimusi ning tegemist on viimase määruse muutmise käigus tähele panemata jäänud tehnilise vea parandamisega.